

את גבול הטעם הטוב (בסופו של דבר הסתבר כי השיקול הכספי היה נכון, וחסרט נמכר לא רע גם ללא מאורות-גולה) — הרי יהלומים הוא הפקה זוהרת מכל הבחינות.

קודם כל, יש כאן גולגול שותף שמן ונכבד, בדמות החברה האמריקאית אבקר-אמבטי, יצירת כפיו של אשף המציססות והאורסוסים, היהודי ג'ז לווין, שבשיא הקאריירה שלו בחברה זו, אחרי שהיה אחראי לסרטים כמו חילי בכחול וידע' הבשרים, נטש אותה וחזר להיות עצמאי. אבקר-אמבטי היא אחת מהברות-הסרטים הגדולות בעולם, ולפי הסכם שיש לה עם מנחם גולן (הסכם שנחתם על ידי מנהלה הפריסאית של החברה, הישראלי חיים אשל), היא תשתתף בפועל במימון הפקותיו ו- תפיץ את סרטיו, דרך רישות-ההפצה ה- מפותחות שלה, בכל רחבי תבל.

כוכבים סוג א' כך שלרשות גולן עמד הפעם לא רק המרץ הפרטי שלו, אלא גם ממון זה, וזה איפשר לו להשיג כוכב בים בלתי-דהויים לחלוטין, ואפילו יותר מזה! רוברט שו וריצ'ארד ראונדטרי נחשבו ביום היום, בסולם הדרגות של השוק האמריקאי, ככוכבים סוג א'.

לכומר, מעליהם עומדים רק הענקים ה- בטוחים דוגמת ג'וים, מוויין, אסטור או הופמן, ונראה שעצם העובדה כי את שו השיג כבר, מדרבנת את גולן לנסות ולזרז כות להפקתו הבאה, הקוסם מלובלין, ב- דאסטין הופמן.

כשיש לבמאי אנשים כמו שו או ראונד-

לאלף כלה ולעדן ביריון

כלה למכירה (פריס, תל-אביב, ארצות-הברית): יאן טרל הוא במאי שוודי שנהג לכתוב ולצלם את סרטיו בעצמו במולדתו. שניים מהם, המהגרים והארץ החדשה, המתארים אפוס של מישפחה שוודית במאה הקודמת, המהגרת לאמריקה והופכת, אחרי ייסורים רבים לאמריקאית לכל דבר, זכו בפרסים בינלאומיים רבים וזיכו את טרל במעמד של במאי מבוקש.

איטור-הקבלה הראשון שלו לקהלייה ההוליוודית הוא כלה למכירה. סיפור על מתיישב גס-רוח, מחוספס ואנוכי, הקונה לו בתיווג לפי מודעה בעיתון. בת-העיר מתאקלמת בחווה המבודדת שבהרים על חופה המערבי של ארצות-הברית, כשהיא מתעטפת לאיטה בשיריון, מת- עבה והולך. הוא מסיים את הסרט בחליפה חדשה, כמי עט ממורק.

כל עוד עסוק כלה למכירה בבעיות אבסטרקטיות כמו תפקיד האשה באמריקה בתקופת החלוציות, או חיים מנותקים משאר האנושות — זה יפה, זה טוב. תיאור היחס שבין האדם לטבע מצטיין ברגישותו. ואם כי הצגת לום חסר את הריאליזם חסר-הפשרות של טרל עצמו, שאלץ הפעם להשתמש בצלם אמריקני — לפי חוקי האי- גודים המיקצועיים — זוכה הנוף בטיפול מרהיב.

אבל כשמדובר בדמויות חיות ובמניעים למעשיהן, במור-

על שוטרים ועל נושחתים

שוטרים שכאלה (חן, תל-אביב, ארצות-הברית) — צריך להגיב על הסרט בשני חלקים: א. זהו אחד הפישעונים שבהם צמד בלשים נועזים ואלי- מים מטילים חיתיתם על העולם התחתון האמריקאי כמו היו אבירים בשיריון לבן. חינוך גדול של חדות-חיים מרוח על פניהם, בהכרזה: די לך לרצות להיות שוטר כזה, וכל מבוקשך יתגשם.

במחינה זו, שוטרים שכאלה הוא סרט מסוכן, ההופך את האלימות לבידור המשעשע ביותר בעולם. ועצם העובד- דה שמעללי שני השוטרים שבסרט מבוססים על פרקים אמיתיים מחייהם של זוג שוטרים אמריקאיים-יהודיים בשם גרינברג והאנץ, שלכדו בשעתם מאות סוחרים-סמים קטנים ונושאי-נשק לא-ירשיון, רק מגדילה את חומרת הסכנה. גרינברג והאנץ צוחקים לסוחרים-הסמים, למלכי העולם-התחתון ולאקדחים השלופים, ואם הם מתייחסים אל העניין כאל בדיחה גדולה, למה לא יעשו זאת גם בנייתמותה אחרים?

ג. תודות לתסריטאי לורנצו סמפל, יותר מאשר תור דות לבמאי גורדון פארקס (שביים את הסרט כאילו היה המשך ישיר להרפתקות שאפט בע"מ), מודגש הריקבון ה- רא שפשה בכוח המישטרה הגדול ביותר בעולם — מישטרת ניו-יורק, גרינברג והאנץ אינם יכולים לסמוך על

אולמן והקמן: להתאקלם זו הבעיה

שגיהן על החיים, נראה הסרט כימעט שרירותי. ואומנם, הבמאי לא היה שותף כלל לכתובת התסריט. אפילו צמד- שחקנים מעולה כמו ליב אולמן וג'ון הקמן אינו מצליח להפיק חיים בדמויות הסכימתיות שהוא מגלם. אם להור סיף לכך עריכה מזוהה, המנסה כאילו להוציא את העוקץ מכל שיא דרמאטי, מתקבל בסופו של דבר סרט בעל סממנים מעניינים, אבל פושר.

רון ליבמן: אז מה זה מצחיק?

אישי. הישרים פוחדים לתת להם גיבוי, המושחתים מפ- קירים אותם והמפקדים עסוקים בפוליטיקה. צד זה שבתסריט ראוי לשבח. הוא מדליק נורת-אזהרה אדומה, אלא שהבמאי מכסה אותה בערפילי בדיחות הנוט- לות ממנה את העוקץ החד של הארי המזוהם, הקשר הצרפתי או סרפיקו.

ראונדטרי הוקך על התיקרה טיול בוקר

טרי, בסרט, אין הוא יכול להחטיא את ה- מטרה בהרבה. להבדיל מכל מיני שחקנים ישראליים שמוטב לא להזכיר את שמם (למה סתם להעליב אנשים?), הרי שגוי שחקני-היבוא האלה שייכים לאותו גזע ש- נולד למען המצלמה, וכל מה שיעשו מול עיניה ייראה טיבעי ומתקבל על הדעת, לפחות ממבט ראשון.

ואם הם צריכים לשדוד את בורסת ה- יהלומים ברמת-גן, מיבצע שנראה שיגרתי בהחלט. לגביהם (שו גנב רכבת-תחתית שלמה בחטיפת פלהאם, ומה שעשה ראונד- טרי בסידרת שאפט דרש מאמצים פיסיים כאלה שבהשוואה להם. יהלומים בשבילו הוא טיול-בוקר להרפתית המתח), אובי- בקשה, אין בעיות.

התמודדות מוצלחת. מצטרפת אלי- הם ברברה סיגל, זו שהרגה בטעות את השחקן שהופיע עמה בקיץ שחלף וזאת החליטה לאמץ לה את שמו, והיא מספקת לסרט אותו סוג של גנוקונפורמיות מיני העשוי להיראות כימעט גועז באמריקה

מנחם גולן ורוברט שו לכוכב סוג א'

(הלבנה הזאת מנהלת רומן סוער עם שחור, ומעדיפה אותו על כל הלבנים?) והתוספת של הרגע האחרון: שלי וינטרס, שהפא- רודיה שלה על תיירת יהודיה מאמריקה ש- באה לחפש את היער שלה, את האמבולגס שלה ואת כל מה שתרמה לישראל, ובינ- תיים תרות עיניה ביעילות אחרי גבר ל- ביילוי, היא הפנינה שבין היהלומים. עם נתונים שכאלה, יוצא גולן להתמודד עם כל מעשי-השוד המתוחכמים שידע ה- קולנוע עד היום, כשהוא כבר יודע כי סירטו יוצג ביותר מארבעים ארצות (מה שלא תפיץ אבקר-אמבטי, יופץ דרך העיס- קות שגמר גולן בפסטיבל קאן), ודבר כזה עדיין לא קרה לשום סרט ישראלי. ואם זה לא טופקאפי ולא ריפויי וגם לא המעגל האדום או השוד המתוחכם, למרות שזה מזכיר את כולם, הרי בכל זאת יהיה, לגבי מקומות רבים בעולם, הסימן הראשון לכך שיש כבר משהו שנקרא סרט ישראלי.

תדריך תל-אביב

*** כותרת ראשית (אלנבי, ארצות-הברית) — סאטירה צורבת של בילי ויילדר על עיתונאים ועיתונות לפי מחזה מפוספס של בן הכס וצ'ארלס מק- ארתור. מצחיק וצורב, עם ואלתר מתאו וג'ק למון בתפקידים הראשיים.